

מעדותה של אביבה זיו על הפליטים והעלייה לארץ לאחר המלחמה

זיו, אביבה (פוסמט), ילידת לבוב (Lvov), פולין, 1926:

בשנת 1942, עם המלחמה, עברה העדה לגטו לבוב (Lvov). מאוחר יותר השיגה ניירות אריים על שם ילינסקה סופיה ועבודה כפולניה בכפר קטן על יד וורשה (Warsaw). לאחר התייצבות בלשכת העבודה הגרמנית כפולניה, היא נשלחה לחווה באוסטריה ועם התקרבות החזית, ברחו לצד האמריקאי בגרמניה, ועבודה שם בקנטינה לחיילים. בשנת 1945 עברה העדה הכשרה בבליגיה ובשנת 1946 עלתה לארץ-ישראל בעליה בלתי לגאלית.

...בהתחלת מאי לקחנו את הרגליים והתחלנו ללכת מערבה [...] הגענו לזלצבורג ושם יש מצודה ישנה ושם יש מנזר. הנזירות חילקו מרק לכל הפליטים. אנחנו לא היינו יחידים - היו המון פליטים שם. היינו שם והתחילו לרשום אותנו לאן אנחנו רוצים לנסוע [...] אמרנו שלא יודעים. קודם כל, היינו שם כמה ימים, התרחצנו בנהר, אכלנו אצל הנזירות, ארגנו הסעות, האמריקאים. היו מכוניות משא, העמיסו אותנו... ונוסעים. לאן נוסעים לא יודעים. נוסעים צפונה לאן ששולחים אותנו.

[...]

בינתיים, אנחנו ידענו שיש להורים שלנו, לאבות שלנו, בת דודה בלונדון. לא ידענו כתובת ולא כלום. כתבנו לקהילה היהודית בלונדון. ידענו שם ומשפחה, ושנחנו מעוניינים להתקשר אתה, כי אנחנו היחידים שנשארו ממשפחה של (לא ברור). בינתיים [...] שמענו שיש הכשרה לנסיעה לפלשתינה. לשם באים אנשים צעירים. נסענו להכשרה. [...] זה היה על יד נמיר(?) ההכשרה הזאת. שם היה אוסף של כל הפליטים שנשארו מהמחנות, לא רק מפולין אלא מכל אירופה. דברו כולם יידיש, ואנחנו לא ידענו כל כך יידיש, אבל שמענו גרמנית וקצת דברנו איתם. היה לנו מדריך מאד נחמד, הוא היה מקבוצת להבות הבשן פה בארץ, ובינתיים קבלנו מכתב מהקהילה היהודית בלונדון, עם הכתובת של הבת-דודה הזאת. כתבנו אליה והיא אמרה שהיא תוכל לסדר לנו ויזה, אבל קודם כל לאחד. החלטנו שבת דודה שלי תיסע. אבל בינתיים חיכתה לי ויזה בהכשרה. חיי ההכשרה הכינו אותנו לעליה ארצה. יום אחד הגיעה הויזה והבת דודה שלי נסעה - עם כסף, כי לא היה לה כסף, עזבה אותי ונסעה לאנגליה, ואני נשארתי. היא כתבה לי שויזה שניה בעבודה וברגע שזה יהיה היא תשלח. אבל זה לקח זמן הויזה השניה ובינתיים הגיעה העליה ארצה ואז עלינו בעליה ב', דרך הבריגדה היהודית. העלו אותנו שוב על משאיות. קודם כל נסענו למחנה גדול-גדול של כל הפליטים שעולים ארצה על יד אנטוורפן איפה שהוא. שם הלבישו אותנו במדים של הבריגדה. בחורים שבאמת היו בבריגדה השאירו מקדימה. הם דברו והם היו מסדרים את כל העברות הגבול

ואנחנו ישבנו שם. דרך כל צרפת נסענו לדרום צרפת ל-לה-סיוטה(?). בינתיים כשהיינו בלה-סיוטה(?) הגיעה הויזה שלי לאנגליה ואמרתי שאני מוותרת, אני לא אחזור את כל הדרך הזאת

[...]

היינו שם עד סוף יוני 46. אז אספו אותנו והעלו אותנו על אנית מלחמה. זה היה אח"כ מסוג ה-ק' 11/ק, 9/ק, מה שהיה לנו בחיל הים. התחלנו לנסע, 1100 איש, היו לנו מיטות 30 ס"מ. היו שם נשים עם ילדים.

ש: את היית לבד?

ת: לבד לגמרי. הייתי עם עוד איזו בחורה. מהמחנה הזה ע"י אנטוורפן, הרי למה נסעתי לארץ, הרי גם לא היתה לי כתובת? המדריך שלנו בהכשרה בבלגיה הוא כיוון אותנו לקיבוץ שלו, ללהבות, והיתה עוד בחורה, אז שתינו היינו מכוונות ללהבות, כי לא היה לנו למי לנסע. אף אחד לא היה לי פה. שם באניה הזאת היה גיהנום: חום אימים מתחת לסיפון. אני הייתי לבד אז תמיד התגנבתי.

ש: איך קראו לאניה?

ת: לא קראו, אני הגעתי עם אניה עליה ב' ביריה. אני לא יודעת אם אז נתנו את השם או אח"כ. אני הגעתי ב 2.7.46- לנמל חיפה. כשהגענו לא רחוק מחופי הארץ... ש: ספרי קצת על האניה.

ת: הקיאו שם נורא. היינו מקבלים לאכול צנימים גדולים, קשים שאי אפשר היה לאכול. מי יכול היה לאכול? הרי הקאנו מהבוקר עד הערב. לא נתנו לעלות על הסיפון, פחדו שיראו אותנו. אני איכשהו התגנבתי - רווקה, בלי ילדים, בלי הורים, בלי כלום - היה לי יותר קל. אבל לאחרים זה היה עינויים. אבל חכי רגע, אם חשבנו שזה עינויים, אז ע"י חופי הארץ הגיעו מטוסים בריטיים וראו אותנו אז העבירו אותנו באמצע הים מהאניה הזאת לאיזושהי "טרנטה" טורקית, באמצע היה מקום למשא. היו שני סיפונים בקצוות ובאמצע היה שטח פתוח בשביל משא, אז כל ה 1100- איש הכניסו לתוך שטח פתוח, עם חום, עם שמש. זו היתה "טרנטה" כזאת, שאם עשרה איש יותר היו בצד אחד אז כל האניה היתה נוטה לצד אחד. היינו סוחבים דליים של מי ים לשפוך על עצמנו ונשאר עלינו מלח, זו היתה זוועה. אנשים היו חולים וכל הזמן המטוסים הבריטיים היו סביבנו. [...] הגענו לנמל חיפה, הבריטים כמובן תפסו אותנו והעבירו אותנו לשתי אניות בנמל חיפה וסוגרים אותנו, ואין מים מתוקים, אין כלום. אני קבלתי היסטריה. עברתי את כל המלחמה בלי היסטריה, ככה עברתי 50 שנה ומשהו בלי בכי, כמו שפה עכשיו, וקבלתי היסטריה שאין מים ואני רוצה להתרחץ. רק מים מתוקים, הייתי מלאת מלח. היינו מקבלים מנות פיצפוניות של מים והייתי צמאה. קבלתי היסטריה. החברה הזאת שבאה אתי רצה לרופא ופתאום היו מים מתוקים והיה טוש והכניסו אותי

מתחת לטוש והתרחצתי והכל עבר לי. כמובן שלא הכניסו אותנו, כי לא היו לנו סרטיפיקטים, היינו מעל למכסה. התחילו להחזיק אותנו בנמל עשרה ימים.

ש: בנמל חיפה?

ת: כן, עשינו שביתות רעב. השביתות רעב היו ביום ובלילה הסוכנות העבירה לנו אוכל. אני אפילו עם האנגלים דברתי אנגלית, עם אלה ששמרו עלינו והם נתנו לי לקפוץ למים, להתרחץ קצת, לשחות. אחרי 10 ימים הביאו אותנו לעתלית, למחנה פליטים, ושם הייתי חודש. שם שמרו עלינו ערבים ויהודים. היינו באהלים מפני שהמשפחות היו בצריפים וזהו.

מקור: ארכיון יד-ושם 0.3-9239 033c-4811